

Landstingsrevisionen

Landstingsstyrelsen

Granskning av Landstingets styrning av läkemedelsförskrivning

Landstingets revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, granskat landstingets styrning av läkemedelsförskrivning. Syftet med granskningen är att bedöma om landstingsstyrelsen säkerställer att styrningen av läkemedelsförskrivningen sker på ett ändamålsenligt sätt.

Resultatet av granskningen framgår av bifogad granskningsrapport ”Landstingets styrning av läkemedelsförskrivningen”, daterad november 2012, som härmed överlämnas.

Revisorernas bedömning

Revisorernas sammanfattande bedömning är att landstingsstyrelsen i många delar säkerställer att styrningen av läkemedelsförskrivningen sker på ett ändamålsenligt sätt. Beträffande läkemedel för äldre är den övergripande bedömningen att styrningen ännu inte fått avsedd effekt.

Styrningen bedöms dock kunna utvecklas framför allt genom att företrädare för läkemedelskommittén i större utsträckning tar en dialog om förändrad läkemedelsförskrivning med läkarna på vårdcentralerna

Den övergripande bedömningen grundar sig på nedanstående resultat och bedömningar.

- Det finns tydliga och mätbara mål för läkemedelsförskrivningen. Målen är även kända och uppfattas som relevanta av läkarkåren
- En mängd åtgärder vidtas som leder till en bromsad kostnadsutveckling och en god läkemedelsanvändning

- Det finns strategier i form av ett balanserat styrkort, samt handlingsplaner för läkarkommitténs arbete. Däremot saknas en struktur för uppföljning och återkoppling vad gäller strategierna och målen
- Läkemedelskommittén har den legitimitet som krävs för att påverka förskrivningen.
- Läkemedelskommitténs och läkemedelssektionens stöd till verksamheterna är i stort sett bra. Från verksamheterna efterfrågas dock ett mer utåtriktat och uppsökande arbetssätt. En vidareutveckling kan ske av stödet för att förändra läkemedelsförskrivningen
- Uppdraget för läkemedelsgrupperna/råden på respektive sjukvårdsområde uppfattas som oklart i förhållande till läkemedelskommitténs uppdrag
- Läkemedelskommittén tar årligen fram förskrivningsmål för att följa upp läkemedelsanvändningen. Resultatet av förskrivningsmålen indikerar att utvecklingen inom vissa läkemedelsområden går åt rätt håll, men att det kommer att ta tid innan måluppfyllelse nås. Resultaten vad gäller läkemedel för äldre är inte tillfredsställande. Landstinget i Jönköping har, i jämförelse med övriga landsting, en hög andel äldre med många mediciner och en markant högre andel äldre med olämpliga läkemedel. En gemensam handlingsplan gällande äldre och läkemedel finns för landstinget och kommunerna i länet.
- Andelen patienter med polyfarmaci i den medelålders befolkningen och bland barn och unga i landstinget är okänd i landstinget.
- Återrapportering av insatser och måluppfyllelse sker till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige i samband med delårsrapport och årsredovisning. Fullmäktige får en återkoppling av resultatet från de öppna jämförelserna. Styrelsen och fullmäktige bedöms därmed få en tillfredsställande rapportering av utfallet. En utveckling kan dock ske av återrapporteringen av effekterna av de insatser som vidtagits och vilken utsträckning de leder till att målen uppnås.

Revisorernas rekommendationer

Revisorerna rekommenderar

- att läkemedelskommitténs reglemente, som är från år 2003, snarast revideras samt att en översyn av reglementet därefter görs i samband med nya mandatperioder

- att styrningen av läkemedelsförskrivningen till äldre vidareutvecklas för att minska andelen med olämpliga läkemedel samt så långt möjligt även andelen med polyfarmaci
- att området polyfarmaci vad gäller i synnerhet barn men även medelålders uppmärksammas, för att få en samlad kunskap om omfattningen och därmed eventuella behov av åtgärder
- att styrningen av förändringar i läkemedelsförskrivningen vidareutvecklas, genom att läkemedelskommitténs dialog med framför allt vårdvalsverksamheterna ytterligare intensifieras vad gäller terapival
- att läkemedelskommitténs arbete och resultat sammanställs i en årlig verksamhetsberättelse som tillställs landstingsstyrelsen
- att uppföljningen av läkemedelskommitténs arbete, utifrån strategier och mål, utvecklas.

Frågor till landstingsstyrelsen

- Vilken bedömning gör landstingsstyrelsen av följsamheten till de mål som läkemedelskommittén upprättat?
- Hur ser landstingsstyrelsen på det resultat landstinget i Jönköping har beträffande läkemedelsförskrivningen till äldre?
- Vilka åtgärder avser landstingsstyrelsen vidta för att förbättra resultatet vad gäller läkemedel för äldre?
- Hur ser landstingsstyrelsen på att andelen patienter med polyfarmaci i den medelålders befolkningen och inte minst bland barn och unga uppges vara okänd i landstinget? Avser landstingsstyrelsen vidta några åtgärder för att förändra detta mot bakgrund av ändringen i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkemedelshanteringen i hälso- och sjukvården?
- Vilka åtgärder kommer landstingsstyrelsen i övrigt att vidta till följd av granskningens resultat och revisorernas rekommendationer?

Svar från landstingsstyrelsen

Revisorerna önskar senast 2013-04-26 svar på ovanstående frågor.

Doris Johansson
Ordförande

Arnold Carlzon
Vice ordförande